

TAMPEREEN SUOMALAINEN

KLUBI

KLUBILEHTI

2/2023

SUOMALAISUUDEN PUOLESTA

132 VUOTTA

SAM
Tampere
75 vuotta

Ruutiukot
täyttävät
50 vuotta

TAMPEREEN SUOMALAINEN
KLUBI
KLUBILEHTI

Julkaisija

Tampereen
Suomalainen Klubi ry
www.tampereen-
suomalainenklubi.fi

Ilmoitushinnat

1/1 sivua 600 euroa
1/2 sivua 400 euroa
1/4 sivua 300 euroa

Päätoimittaja

Pasi-Heikki Rannisto

Ilmoitusmyynti

Tampereen Suomalainen
Klubi

Toimitussihteeri

Arto Murtovaara

Ilmoitusaineisto

ilmoitukset@punamusta.com

Rakenne

Marjut Jouhki

**Ilmestymisaikataulu
2024**

nro 1.....1.4.2024
nro 2.....1.11.2024

Taitto

PunaMusta,
Sisältö- ja
suunnittelupalvelut

Painopaikka

PunaMusta, 2023

Tavoitat 1300 elinkeinoelämän, tieteen, taiteen, julkisen hallinnon, puolustusvoimien, kirkon ja median piirissä toimivaa, alueellista ja valtakunnallista vaikuttajaa.

Lehti ilmestyy seuraavan kerran 1.4.2024.

Kansi: Tempon talo (1939, Bertel Strömmer),
takakansi: Tampereen vanha kirkko (1825).
Kuvat Arto Murtovaara

SUOMALAISUUDEN PUOLESTA

PASI-HEIKKI RANNISTO

Puheenjohtaja

ARVOJA JA ARVOJOHTAJAA TARVITAAN

OLEMME LÄHESTYMÄSSÄ Sauli Niinistön kahden menestyksekkään presidenttikauden päätöstä. Hän on omalla toiminnallaan luonut vakautta yhteiskuntaamme ja nostanut esiin keskeisiä suomalaisia arvoja, kuten säästävyyden, kohtuullisuuden, isänmaallisuuden ja turvallisuuden merkitystä. Eivätkä nostot ole jääneet vain puheen tasolle. Hän on muun muassa luopunut palkkionsa korotuksista, kunnioittanut aktiivisesti sotiemme veteraaneja ja lottia sekä luotsannut Suomen Naatton. Kunnioitettavaa toimintaa!

Suomeen tarvitaan jatkossakin presidentti, joka uskaltaa toimia maamme eteen ja on toimijana aktiivinen ja luotettu. Hyvä on, mikäli valituksi tulevalle on myös akateemista osaamista, jolla vahvistaa päivän politiikkaa ja tilannekuvaa laajemmilla näkemyksillä. Presidentin tehtävä on päivän sisäpolitiikan yläpuolella, Suomen ja suomalaisuuden etujen vaalimista. Meidän kansalaisten tehtävänä on valita tulevana talvena itsellemme vahva ja luotettava valtionpäämies – sukupuolesta riippumatta.

NÄINÄ PÄIVINÄ maailma näyttää kovin sotaisalta. Rintamia on auennut ja aukeaa lisää joka puolella maailmaa, Ukrainasta Lähi-Itään ja Afrikkaan. Sotien syyt ovat moninaiset, mutta kaikissa tapauksissa siviilit kärsivät. Olivat he sitten rintaman läheisyydessä tai vaikka täällä Suomessa uutisvirran tavoitettavissa. Usko tulevaan horjuu monella ihan aiheestakin. Samaan aikaan, kun pitäisi ratkoa ilmastoon ja ympäristöön liittyviä monia globaaleja

haasteita, poltetaan bensaa, ruutia ja metsää kiihtyvällä tahdilla.

Myös väkivaltainen rikollisuus tuntuu laajenevan koko ajan ja lähestyvän meidän kaikkien elinpiirejä. Hyvinvointivaltiosta näyttää tulevan koko lailla katteeton lupaus. Eikä tämä ole istuvan hallituksen syytä, vaikka media sille mielipiteelle paljon painoa antaakin. Vuosikymmenten kuluessa on vain lupailtu liikaa hyvässä uskossa. Nyt tuo usko on osoittautunut katteettomaksi ja hyväuskoisuuden naamioita riisutaan monessa paikassa. Toisaalta ei todellisuuskään ole niin musta kuin klikkiotsikoista voisi päätellä. Ajan henki on nostaa epäkohtia esiin ja surkutella niitä syyllisiä etsien.

VAIKEUKSIEN TIELLÄ yhteisöllisyys ja kulttuuri nostavat päätään ihmisten hyvinvoinnin lähteenä. Tampereen Suomalainen Klubi on yksi kaupunkimme ja alueemme perinteisiä yhteisöjä. Kautta aikojen olemme tarjonneet ihmisille mahdollisuuksia kohtaamiin ja yhteiseen tekemiseen. Toiminnalla on myös pyritty rakentamaan pirkanmaalaista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä sekä tukemaan suomalaisen kulttuurin rakentumista.

Onneksi alueellamme on paljon samalla lailla ajattelevia ihmisiä ja yhdistyksiä. Olemme tänä päivänä vetovoimainen ja elinvoimainen kaupunki ja alue, joka kasvaa hyvällä tavalla. Voimmekin toivottaa tänne palaavat ja muualtakin muuttavat tervetulleiksi niin Pirkanmaalle kuin Klubimme toimintaankin. Tulevaisuudessa on myös hyviä asioita kohdattavana, kulkekaamme valoa kohti.

Lee Bul, *Willing To Be Vulnerable*. Kuva: Jussi Koivunen / Sara Hildénin taidemuseo.

5

6

Ruutimitalin prototyyppi

Vanhan kaupungin juhla

20

SISÄLTÖ 2/2023

02	PASI-HEIKKI RANNISTO: ARVOJA JA ARVOJOHTAJAA	14	SAM TAMPERE JUHLII 75 VUODEN TAIVALTA
03	ARTO MURTOVAARA: MINISTERIT KLUBISTA	18	MIKKO TURUNEN: SUOMEN MYYTIT
04	TAUNO KAUKOSEN KLAANI 60 VUOTTA	20	VANHAN KAUPUNGIN JUHLA SOI ELOKUUSSA
05	LEE BUL KOREASTA HURMAA HILDÉNILLÄ	22	JUHA-VELI JOKISEN VÄRIKYLLÄISYYTTÄ
06	MARSKIN RYPPY JA RUUTUIKOT 50 VUOTTA	23	ALEXANDER STUBB KÄVI KLUBISSA
11	MINISTERIT ANNA-KAISA IKONEN JA ARTO SATONEN	24	KLUBINAISET EDUSKUNNASSA

ARTO
MURTOVAARA

Varaesimies

HARVINAISET POSTIT

SYKSYN KLUBILEHTEN nousi ehkä hivenen yllättäenkin poliittinen sivuvire. Viime kevään eduskuntavaaleissa klubin jäsenistöstä valittiin useita kansanedustajia. Kun **Petteri Orpo** (kok.) muodosti kesäkuussa neljän puolueen hallituksensa, siihen valittiin peräti kaksi klubin jäsentä.

Vauhti alkaa kiihtyä myös tulevan kevään presidentinvaaleihin. Presidenttiehdokkaista on viime keväästä lähtien ehtinyt esittäytyä klubissa kolme, **Mika Aaltola**, **Olli Rehn** sekä viimeksi syksyn kalamarkkinoiden aikaan klubilla piipahtanut **Alexander Stubb**.

Mika Aaltola on tulossa klubille vielä toistamiseen syksyn aikana.

ANNA-KAISA IKONEN, 46, ministeriyttä osattiin povatakin etukäteen. Yhteiskuntatieteiden tohtori ja Tampereen kaksinkertainen pormestari oli kokouksen varapuheenjohtajana vahvoilla ennakoiveikkauksissa. Hänestä tuli Orpon hallituksen alue- ja kuntaministeri.

Sastamalaisesta pitkän linjan kansanedustajasta (vuodesta 2003) ja kokouksen eduskuntaryhmän entisestä puheenjohtajasta **Arto Satosesta**, 57, tuli uuden hallituksen työministeri ja hallitusohjelman linjauksien ansiosta hän oli syksyn mittaan useasti muun muassa televisiossa vastaamassa.

Esitimme heille samat kysymykset ministeripöytäosaan koskien syyskuun alussa.

SYKSYN SYNTTÄRISANKAREITA ovat Suomi-Amerikka seuran Tampereen yhdistys, joka järjesti yhdessä klubin kanssa edellä mainitun Mika Aaltolan luentotilaisuuden ja puolustusvoimain entisen komentajan **Jarmo Lindbergin** vierailun sekä klubin oma kerho Ruutiukot.

SAM Tampere täyttää tässä kuussa 75 vuotta, legendaarisen **Eero Kivelän** perustama Ruutiukot 50 vuotta. Onnittelemme heitä juttujen muodossa.

Tauno Kaukonen

KLAANIN MIES

Kirjailija **Tauno Kalevi Kaukosen** (1929–1983) pääteokset ovat romaanit *Klaani*, *Ken surmais suuren linnun* ja *Veräjättömän tarina*. Klaani muistetaan Mika Kaurismäen elokuvana sekä Anssi Tikanmäen elokuvasävelmänä, tästä syksystä lähtien myös teatterisovitukseksi.

Kaukosen lapsuusajalle oli kuvaavaa paikkakunnalta toiselle muutto. Nuoruutensa Kaukonen vietti pääosin syntymäkaupungissaan Tampereella, minne hän vakiintui lopullisesti 1952. Ennen kirjailijan uraansa Kaukonen toimi muun muassa maanviljelijänä, maalarina ja rakennusmiehenä. 1950-60-lukujen vaihteessa Tauno Kaukonen voitti kaksi kertaa Pirkanmaan kirjoituskilpailun.

Useita vuosia hiottu ja moneen kertaan uudelleen kirjoitettu esikoinen, romaani *Klaani* julkaistiin 1963. Kaikki kolme Kaukosen teosta ovat keskenään hyvin erityyppisiä aihealueeltaan, ympäristöltään ja kirjoitustyylyiltään. Romaanista *Klaani* muodostui hänen pääteoksensa.

Kirja sai yksinomaan kiittäviä ja ylistäviä arvosteluita ja nousi julkaistujen kirjakaupaindeksien mukaan jopa 1964 vuonna myydyimpien kirjojen kakkossijalle. Vuonna 1983 Mika Kaurismäki teki siitä elokuvaversionsa. Sen ensi-ilta oli vuonna 1984. Tauno Kaukonen ei ehtinyt itse nähdä kyseistä elokuvaa, sillä hän kuoli 1983. *Klaanin* 60-juhlavuonna kirjasta otettiin kuudes kovakantinen painos.

Tauno Kaukonen oli näkyvä jäsen Pirkanlaiskirjailijoiden yhdistyksessä. Hän veti Tampereella lukuisia kynäilypiirejä. Tauno Kaukosen tuotantoon kuuluu myös näytelmiä, kuunnelmia sekä novelleja. Hän sai 1963 Tampereen kirjallisuuspalkinnon juuri *Klaanista*. *Veräjättömän tarina* sai 1975 Tampereen kirjallisuuspalkinnon ja 1976 myös kirjallisuuden valtionpalkinnon. TSK

(Lähde: Wikipedia)

Teksti ja kuva **Arto Murtovaara**

Pasi Lampela (vas.) ja Petri Kaukonen keskustelivat *Klaanista* ja sen taustoista klubilla pidetyssä tilaisuudessa syyskuun alussa.

Klassikon kuusikymppiset

TAUNO KAUKOSEN esikoisromaanin *Klaani* (Weilin+Göös) julkaisusta tulee tänä vuonna kuluneeksi 60 vuotta. Kirjailijan poika, kustantaja ja päätoimittaja (Ruoka & Kulttuuri) **Petri Kaukonen** on ottanut teoksesta 6. painoksen, jonka kantta koristaa alkuperäisteoksen hieno, **Martti Mykkäsen** suunnittelema kansi.

Teoksesta on tehty nyt myös äänikirja. **Aito Mäkinen** kaavaili siitä elokuvaa jo 1960-luvulla teoksen suosion innoittamana. Elokuva toteutui kuitenkin vasta 1984, kun **Mika Kaurismäki** filmasi *Sammakoiden* klaanin tarinan pääosin Tampereella, sillä alkupe räisen tarinan katsotaan sijoittuvan nimenomaan Pispalaan.

Pitkään teoksen parissa painiskellut kirjailija-ohjaaja **Pasi Lampela** on sovittanut ja ohjannut teoksen näyttämölle. Ensi-iltansa se sai TT:n Frenckellin näyttämöllä 26. loka-kuuta. **Anssi Tikanmäen** Kaurismäen elokuvan säveltämän musiikin pohjalta on syksyn mittaan tulossa kaksi romaania kunnioittavaa teemaita.

Tampereen kaupungin kirjallisuuspalkinnon ilmestymisvuonnaan saanut teos on nyt vahvasti tapetilla. *Klaani* keräsi ilmestyttyään kehuja ja kipusi Suomen myydyimpien kirjojen kärkipaikoille pysyenkin myyntilistojen kärjessä.

Teoksen useampaan kertaan lukenut Pasi Lampela sanoo Tampereen olevan *Klaanille* jotenkin luonnollinen ympäristö, vaikka sitä ei mainitakaan tapahtumapaikaksi. ”Olen Kaurismäkin tapaan aina mieltänyt sen tamperelaiseksi romaaniksi,” hän sanoo ja listaa useampia tunnistettavia viitteitä. ”Kyllä Tampere kuuluu tuosta kirjasta jollakin tavalla.”

Pitkällisen projektin päätteeksi Lampela on saattanut ”eletyn ja koetun” makuisen tarinan näyttämölle. Näin hän kuvaa teosta romaaniin tuoreimman painoksen kansilehdellä:

”Talonrötelöt rebevine henkilöineen, yölliset kadut, ratapihat, verstaat, poliisin putka ja kuulusteluhuone muodostavat maiseman, jonka läpi välittyy edelleen polttavan ajankohtainen aihe siitä, miten vaikeaa ihmisen on ylittää omat psykososiaaliset lähtökohdansa.”

Kirjanmerkkikerho 7.9.

Kuva: Jussi Kouvunen / Sara Hildénin taidemuseo.

Lee Bul, *Scale of Tongue*, 2017–18. Neopreeni, silkki, pellava, villa, paljetit, alumiinipinnoitettu kangas, synteettinen kangas, akryyli-maali. Courtesy of the artist and Galerie Thaddaeus Ropac, London • Paris • Salzburg • Seoul. © Lee Bul.

Lee Bul säväyttää

LEE BULIN (s. 1964) vaikuttava veistos *Scale of Tongue* (2017-18) liittyy traagiseen merionnettomuuteen Etelä-Koreassa: Matkustajalaiva MV Sewolin upposi 16. huhtikuuta 2014. Sillä oli 476 matkustajaa, joista suurin osa oli opiskelijoita. Onnettomuutta on tutkittu laajalti ja se on poikunut oikeusprosesseja, mutta muodostaa yhä avoimen haavan maan yhteiskunnassa.

Tämä teos samoin kuin Sara Hildénin taidemuseon viereiseen saliin ripustettu *Aubade V* (2019), olivat esillä vuoden 2019 Venetsian biennaalissa. Tämän valetusta teräksestä tehdyn veistoksen metalliromu on kerätty puretusta tarkastuspisteestä Pohjois- ja Etelä-Korean välisellä rajalla.

Leen taide on epäsuorasti kantaaottavaa. Hän vastustaa totalitarismia kaikissa muodoissa – myös taiteessa, sanotaan taidemuseon esitteessä. Hänen muotokielensä kaihtaa määrittelyjä ja materiaalinsa hän valitsee kulloisenkin työnsä mukaan.

”Näyttely perustuu osin Göteborgin tai-

demuseossa (11.3.–27.8.) olleeseen kokonaisuuteen,” kertoo näyttelypäälikkö **Sarianne Soikkonen**. ”Olimme toisistamme tietämättä tavoitelleet Lee Bulia ja vieläpä samoja teoksia. Ne jotenkin puhuttelivat siinä Venetsian paljoudessa ja runsaudessa ihan omanlaisella estetiikallaan.”

Biennaalin jälkeen museo otti yhteyttä taiteilijaan ja hän vierailikin Tampereella; samalla pohdittiin mitä näyttelyssä sisältöä. Koronavuosina Lee Bulilla oli suuri installaatio Pietarin Maneesissa, mutta sitä ei päästy edes katsomaan. Kävi ilmi, että Göteborg oli samojen teosten perässä ja kun museot ovat ”samoilla kulmilla,” molemmat saivat omansa.

”Näyttelyä täydennettiin, koska meillä on enemmän tilaa,” Sarianne Soikkonen kertoo. ”Neliömääräisesti meillä on enemmän tilaa. Taiteilijan kanssa yhteistyössä lisättiin teoksia, jotka liittyvät hänen teemoihinsa. Tämä on aivan eri näyttely kuin siinä suuressa yhteisessä tilassa Göteborgissa.”

”Taiteilija kävi täällä silloin 2019 syksyllä. Hän ihastui kovasti tähän rakennukseen.

Hän oli tehnyt tärkeän näyttelyn Hayword Galleryyn Lontoossa kesällä 2018; betoniburalismi muistutti häntä myös siitä tilasta.”

”Se oli onni, että hän sitten innostui ja näki näyttelynsä sopivan ja halusi näyttelynsä nimenomaan tänne – kun on näitä uudisrakennussuunnitelmia. Hän piti tärkeänä saada se juuri tähän tilaan, että ehditään tehdä se täällä.”

Lee Bul on Etelä-Korean kansainvälisesti tunnetuimpia taiteilijoita. Göteborgin näyttely on hänen ensimmäisensä Skandinaviassa, Hildénin puolestaan ensimmäinen Suomessa. Vuonna 1997 hänet kutsuttiin New Yorkin MoMAan, vuotta myöhemmin hän oli ehdolla Hugo Boss-palkintoon Guggenheim-museossa New Yorkissa. Vuonna 1999 hän edusti Koreaa Venetsian biennaalissa ensimmäisenä naistaiteilijana. Hän on pitänyt yksityisnäyttelyjä muun muassa Pariisissa (Cartier), Mori Art Museumissa Tokiossa sekä esimerkiksi MUDAMissa Luxemburgissa.

Lee Bul Sara Hildénin taidemuseossa 23.9.–14.1.2024.

Ruutiukot täyttää 50 vuotta marraskuussa

Tänään otetaan Marskin ryyppy

Marraskuussa 50 vuoden taivaltaan juhliiva Ruutiukot on suurin Tampereen Suomalaisen Klubin kerhoista. Pienestä lounasporukasta alkunsa saanut tarmokas keski-ikäinen on tänään leppoisa tapaamispaikka yhteensä 240 ruutiukolle.

Tään, syyskauden kolmannessa lounaskokouksessa teemana on Marskin ryyppy, joka sopii aiheeltaan erinomaisen hyvin: ollaanhan Marskin salissa ja vuodesta 2014 lähtien ruutiukkojen lounaaseen on kuulunut juuri tuo maineikas snapsi, jonka syntyy vie Mikkelin sodanaikaiseen päämajaan ja marsalkka Mannerheimin pöytään.

Syksyn avanneessa lounaskokouksessa everstiluutnantti **Heikki Mansikka** kertoi kokemuksistaan *Hornet*-lentäjänä. Hän on viime maaliskuussa julkaissut omaelämäkerrallisen kirjansa juuri tuolla otsikolla. Toisessa tapaamisessa tietokirjailija, kokenut urheilutoimittaja, filosofian tohtori **Kalle Virtapohja** alusti teemalla Tahko innovaattorina. Se perustuu hänen teokseensa *Lauri Pihkala – Koko kansan Tahko* (Docendo 2022).

Nuija lyö napakasti pöytään ja ruutiukkojen pomo, sadanpäimies **Jukka Sola** toivottaa kolme pöydällistä ruutiveljiä tervetulleeksi. Hän käy ensin läpi tiedotteet: yksi 80-vuotissyntymäpäivä, useita maanpuolustushenkilöitä tapahtumia. Hän luovuttaa puheenvuoron **Mika Luotiolle**, joka ilmoittaa toimivansa Orivedellä asuvan ruutiveli **Timo Siukosaa-**ren adjutanttina ja kuljettajana. Hän itse on kaikille tuttu klubin eläköityneenä hovimestarina.

Näiden lyhyiden johdantojen jälkeen päivän alustaja, laatujohtaja **Jyrki Keto-Tokoi** saa puheenvuoron. Esittelyssään hän korostaa pitkää historiaansa Tampereen reserviupseereissa. Hän aloittaa marsalkka Mannerheimin persoonasta: hän oli suomenruotsalaisen aatelissuvun kasvatti ja toisekseen hän palveli chevalier-kaartin upseerina Pietarin hovissa.

”Palvelu hovissa tutustutti Mannerheimin kohtuullisuutta arvostavaan seuraelämäkulttuuriin hiottuine esiintymis-, seremonia- ja käytöstapoineen”, Jyrki Keto-Tokoi tähdensi. ”Mannerheim tutustui myös juomatapoihin, kuten maljan juontiin pitämällä piripintainen lasi kädessä vapisematta ja tyhjentämällä se yhdellä kulauksella, mistä tuli myöhemmin Mannerheimin tavaramerkki.

Myöhemmin Mannerheim matkusteli paljon ulkomailla hankkiessaan Venäjältä ja Euroopasta hevosia hovin ja kaartin tarpeisiin. Myöhemmin hän palveli rykmentin komentajana Puolassa, jossa solmi kiinteät suhteet Puolan aateliin. Päivälliset ja tanssiaiset seurasivat toisiaan ja Mannerheim oli suosittu Varsovan seurapiireissä.

MANNERHEIM OLI tunnetusti hyvän ruoan ja juomien tuntija. Keto-Tokoi kertoo hänen joskus tokaisseen, että hänen kirouksensa on tietää miltä hyvän ruoan tulee maistua. Omistaessaan Hangossa ravintolan 1920-luvulla Mannerheim syvensi kulinaarista tietämystään muun muassa vaihtamalla reseptejä tut-

Jyrki Keto-Tokoi ja Jukka Sola ruutiukkojen viikkokokouksessa.

taviensa kanssa. Mannerheim myös matkusteli laajasti ulkomailla ja piti yhteyksiä muun muassa muiden maiden aatelistoon. Hän laati päivällisten ruokalistoja ja jopa kirjoitti niitä omakätisesti.

”Mannerheimin erikoisherkuja olivat silakat, kuha, vorschmak ja uuniporsas. Hänen suosikkiravintoloihinsa Helsingissä olivat Kaisaniemi, Seurahuone ja Savoy.”

”Mannerheimin ehdoton suosikkiviini 1930-luvun alusta sotavuosiin asti oli ranskalainen *St. Emilion Tertre Daugy de Vassal Grand Cru 1929*, jota hän hankki itse maahan omiin tarpeisiinsa,” Keto-Tokoi kertoo. ”Valkoviineistä hänen suosikkejaan olivat saksalaiset Reinin, Moselin tai Frankenin alueen valkoviinit: muun muassa *Oestericher Doosberg*, *Josephshöfer*, *Kreuznacher Riesling*, *Scharlachberger Riesling* tai *Steinwein Langenboch*.”

Apertiivinä Mannerheim tarjosi usein sherryä. Jälkiruoan kanssa nautittiin esimerkiksi *Piper Heidsieck* tai *Ruinart Père & Fils*-samppanjaa tai portviiniä, kuten *Cockburn's London Dock Portwinea*. Snapseja Mannerheimin ruokalistoihinsa ei juuri mainita. Mannerheimin suosikkiruokaryyppy oli akvaviitti – ei suinkaan votka. Kahvin kanssa tarjottiin usein tyytymään siihen juomavalikoimaan, mitä oli saatavissa. Sotaa edeltäneet varastot kuluivat nopeasti loppuun.

”Kuitenkin esimerkiksi presidentti Risto Rytin vierailun päivällisellä (25.4.1942) tarjottiin aperitiiviksi Dry Sack -sherryä, ruokajuomaksi *Château Lafite Rothschild 1934* -punaviiniä ja kahvin kanssa *Louis de Salignac VSOP* -konjakkia tai Mesimarjalikkööriä ja ruoan päälle Black Label -viski.”

NORJALAISILLA MERENKULKUJOILLA oli ollut pitkään tapana pitää laivassa mukana akvaviittia, jonka katsottiin laadullisesti parantuneen pitkällä purjehduksilla yli päiväntasaajan. Syntyi merellä tynnyreissä kypsytetty *Linie Akvavit*, johon myös Mannerheim oli viehätynyt.

”Kun Suomen merivoimille hankittiin v. 1930 koululaiva 'Suomen joutsen', sen toiselle päiväntasaajan eteläpuolelle suuntautuneelle purjehdukselle lastattiin mukaan 100 litraa Mannerheimin reseptillä valmistettua Alkoholiliikkeen akvaviittia, josta 40 litraa lahjoitettiin marsalkalle purjehduksen päätyttyä. Loput 60 litraakin luovutettiin ylipäällikön käyttöön vuonna 1942.”

Mannerheimin ruokaryyppyperinne ja lasin täyttäminen piripintaan oli lähtöisin Venäjän armeijasta, jossa upseereille kuului luontaisetuna yksi ryyppy lounaalla ja kaksi päivällisellä. Luontaisetu pyrittiin maksimoimaan. Nuo ryypyt olivat votkaa.

Syksyllä 1942 Marsalkka alkoi kyllästyä sota-ajan korvikeaineista valmistettuun Rajamäen akvaviittiin, joka oli ollut ylipäällikön

pöydässä eniten tarjoiltu snapsi. Mannerheimin pääadjutantti everstiluutnantti **Ragnar Grönvall** sai tehtäväkseen kehittää paremman sekoituksen ja onnistuikin ratkaisevasti parantamaan makua. Reseptiksi tuli: *1 litra Rajamäen akvaviittia, 2 cl vermuttia ja 1 cl giniä*. Oikea resepti katosi vuosiksi ja Grönvallin sekä eräiden muidenkin väärin muistamisen takia liikkeellä on ollut myös vääriä reseptejä, joissa pääainesosa on kirkas pöytäviina. Muun muassa Lignell & Piispasen markkinoima ja nimenä suojaama *'Marskin ryyppy'* perustuu tähän väärään reseptiin, Jyrki Keto-Tokoi sanoo.

Selvitystyön käynnisti Suomen Marsalkka Mannerheimin Metsästysmaja ry:n perinnetoimikunta puheenjohtaja **Adolf Ehrnroothin** luvalla 1984. Oikea resepti on kuitenkin pystytty varmistamaan useammasta toisistaan riippumattomasta kirjallisesta aikalaisläheteestä muistinvaraisen tiedon lisäksi.

”Aivan täsmälleen oikean reseptin mukaisesti Marskin ryyppyä on mahdollon valmistaa, koska muun muassa Rajamäen akvaviitin valmistus on lopetettu 1974. Alkossa myynnissä oleva Lignell & Piispasen Marskin ryyppy ei perustu oikeaan varmennettuun reseptiin.”

”NYKYISIN SUOMESTA saatavissa olevista raaka-aineista sekoitettavaksi reseptiksi tulee: 1 litra norjalainen Linie Aquavit, 2 cl kuivaa ranskalaista Noilly Prat -vermuttia sekä 1 cl kotimaista giniä.”

”Oikealle Marskin ryyppylle on ominaista kellertävä akvaviitin väri. Sodan aikaisista kuvistakin näkyy, ettei Marskin ryyppyn viina ole kirkasta. Samoin (näky) avaamattomana säilyneestä alkuperäisestä pullosta Marskin ryyppysekoitusta, jonka Mannerheim lahjoitti pääministeri **Urho Castrénille** syksyllä 1944.”

Vuonna 1990 Alko oli aloittamassa aidolla varmistetulla reseptillä valmistetun Marskin ryyppyn valmistuksen, kun ilmeni, että Mikkelin klubi oli rekisteröinyt käyttöönsä Marskin ryyppy –tuotenimen, tosin juridisesti hatarin perustein. Alko oli halukas ostamaan tuotenimen, mutta pyydetty hinta oli liian korkea.

Lopulta v. 1995 Mikkelin klubi myi käyttöoikeuden englantilaiselle Allied Domecq -yhtiölle ja edelleen muutamien välivaiheiden kautta juomaa valmistavalle Lignell & Piispaselle vuonna 2009. Alko puolestaan valmisti vuodesta 1997 nimellä Juhlaryyppy ja sittemmin nimellä *Ritarin ryyppy* Marskin ryyppysekoitusta autenttisella reseptillä. Ritarin ryyppy on poistunut Alkon valikoimasta 2015.

Jyrki Keto-Tokoi kehaisee vielä, että Tampereen Suomalaisen Klubin Marskin ryyppy on lähellä oikeata. ”Ei tartte ajatella, että ryyppää väärää tavaraa.”

Teksti **Arto Murtovaara**

Sadanpäämies Jukka Sola Toiminnan perusfunktio ennallaan

Vuodesta 2018 sadanpäämiehenä toiminut Jukka Sola muistuttaa 50-vuotisjuhlinsa valmistautuvan Ruutiukkojen perinteiden olevan yhä toiminnan keskiössä. Sen toiminnan ylläpitäminen, millä itsenäisyys säilytettiin, on yhä kristallinkirkas.

”Toiminnan perusfunktio on aivan ennallaan,” Sola sanoo jämäkästi. ”Päätoimisen elämäntyönsä jättäneet veljet, isänmaamme rakentajat, kukin omalla tärkeällä sektorillaan, voivat edelleen kokoontua tällä **Eero Kivelän** viitoittamalla tiellä.”

Ruutiukot juhlivat viisikymppisiänsä 20. päivänä marraskuuta, joka osuu varsin tarkasti alkuperäiseen perustamispäivään. Viisi vuotta sitten juhla osui tismalleen kohdilleen. Päivä on maanantai, siis normaali kokouspäivä ja viedäänkin läpi normaalirutiineja noudattaen.

Lounas on tavanomaista juhlavampi ja lisäksi on musiikkia. Kutsulistalla ovat olleet perustajan Eero Kivelän poika **Juhani**, joka on ennenkin vierailut ruutiukoissa puhumassa. Samoin juuri eläköitynyt tuomiorovasti Olli Hallikainen. Ohjelmassa on luonnollisesti myös huomionosoituksia.

Poikkeuksen rutiiniin muodostavat myös tilaisuuteen osallistuvat ”ladyt.”

RUUTIUUKKOJEN SYNTY on jo kiinteä osa Tampereen Suomalaisen Klubin virallista kaanoniam. Eero Kivelä kutsui **Eero Järvisen**, **Urho Salminen** ja **Unto Lehmusvirran** pohtimaan joulukuussa 1971 voisivatko eläkkeellä olevat miehet kokoontua yhteen muunkin kuin biljardin tai bridgen ympärille.

Periaatteessa kyse oli keskustelukerhosta summaa lukion rehtorin virasta eläköitynyt Jukka Sola, joka johtaa ruutiukkoja sadanpäämiehen virassaan. Aluksi 5-10 miestä ko-

koontui Kivelän johdolla vuoden 1972 aikana maanantaisin lounaalle. Klubin johtokunnan pöytäkirjoissa ensimmäinen maininta on lokakuulta 1973.

”Keskusteltiin Eero Kivelän aloitteesta maanantailounaiden järjestämisestä, joihin klubin eläkejäsenet voivat osallistua, joissa pidettäisiin lyhyt alustus ja keskustelu sen johdosta.”

”Seuraava maininta klubin pöytäkirjoissa oli 3.11. 1973. Sen mukaan alustava kokous

EERO OLAVI KIVELÄ

Perustaja

Syntynyt 1908 Tampereella, kuollut 1992 Tampereella. Haudattu Aitalahteen.

Valtaisa ura Sosiaalijohtaja, everstiluutnantti, kansanedustaja, Mannerheim-ristin ritari nro 9.

Yksityiskohta Eero Kivelä toimi kenraali **A.F.Airon** oikeusavustajana niin sanotussa asekatkentäjätutussa.

Klubin johtokunnan jäsen 1953–62, varaesimies 1963–75 ja kunniajäsen sekä klubin senioriosaston Ruutiukkojen perustajajäsen ja puheenjohtaja 1973–90.

Lapset Hänen lapsiaan ovat kansanedustajana ja Kokoomuksen puoluesihteerinä toiminut **Pekka Kivelä** sekä emeritus alivaltiosihteeri **Juhani Kivelä**. Sitran johtaja **Antti Kivelä** on hänen pojanpoikansa.

RUUTIUUKKOJEN TOIMIHENKILÖT

Sadanpäämiehet

Eero Kivelä
1973-1988

Risto Vuorinen
1989-1993

Olavi Sarantola
1994-1996

Pertti Ylätupa
1997-1999

Jorma Kotisaari
2000-2002

Vesa Rinkinen
2003-2013

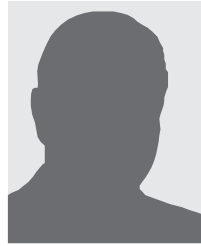
Ruutisihteerit

Ilkka Mäntyvaara
2014-2017

Jukka Sola
2018-

Eero Järvinen

Reino Mäkinen
1973-1990

Pekka Tamminen
1993-1995

Veijo Lehtonen
1996-1999

Olavi Hytönen
2000-2001

Tapio Vuorinen
2001-2007

Markku Rauhalahhti
2008-2010, 2016-

Jorma Hautala
2011-2016

Timo Tulosmaa
2016-

Pentti Väänänen
2016-

on 18. marraskuuta, josta kokouksesta ei ole pöytäkirjaa, mutta 19. marraskuuta oli sellainen kokous, josta katsotaan homman alkaneeksi,” Sola kertoo.

Nimen valinnasta oli monenlaisia vaiheita ennen kuin päädyttiin ruutiukkoihin. Nimellä on sikäläkin selkeää kaikupohjaa, että koko alkuvuosien porukalla oli välitön kokemus sotaan.

”Näin se lähti liikkeelle ja osoittautui varsin pysyväksi ja säännölliseksi se toiminta.”

VAIKKA YHTÄÄN sodan käynnystä veljeä ei enää ole ruutiukkojen riveissä niin kuin perustamisen aikoihin, perinteet ovat yhä ruutiukkojen toiminnan keskiössä. Aikoinaan ruutiukot oli rauhallinen ja turvallinen yhteisö, missä voitiin avoimesti keskustella sotaan liittyvistä kysymyksistä.

”Kyllä ruutiukkojen ja klubin kokonaisuuden kannalta on iso merkitys sikäli, että ruutiukkojen jäsenistö edustaa – vaikka päivätyöt on jo tehty – ihan valtavaa elämäkokemusta ja sitten kerhon alkuperäinen lähtökohta suomalaiskansallisuuden ja suomalaisuuden korostaminen, on kristalliskirkasta,” Jukka Sola sanoo.

RUUTIUUKOT

”Pienestä lounasseurasta on Klubin sisäiseksi kerhoksi kasvanut varttuneiden jäsenten Ruutiukot-nimeä käyttävä toimintamuoto. Se alkoi 1970-luvun alussa kokoon-tua varaesimiehen tehtävästä luopuneen Eero Kivelän johdolla viikoittain. Vuonna 1976 sen toiminta oli jo niin jäsentynyttä, että johtokunnan pöytäkirjat kertovat sen kokoontuneen 35 kertaa vuoden kuluessa.

Ruutiukot ovat pääasiassa sodankäyneitä miehiä, sängen monet heistä Klubin ainaisjäseniä. Yhteisen kotiruokalouaan lisäksi heidän kokouksissaan on esitelmää, muisteluja ja katsauksia. Useimmiten jäsenet itse muistelevat menneitä tai kertovat jostakin ajankohtaisesta asiasta, usein matkoistaankin. Toisinaan tehdään tutustumisretkiä Tampereen ympäristöön eri kohteisiin.

Vähin erin on Ruutiukkojen jäsenmäärä kasvanut niin, että se on aikaisemmin käyttämistään kabinettitiloista siirtynyt jo juhlasaliin, jossa se on kokoontunut koko vuoden 1990. Eero Kivelä oli 1973-1990 ruutiukkojen puheenjohtaja ja Reino Mäkinen sihteeri.

–Jäsenen velvollisuutena on osallistua henkilökohtaisesti seuran lounastilaisuuteen ja maksaa itse ruokansa, kertoo vuonna 1991 tehtävään valittu puheenjohtaja, eläinlääkintäneuvos Risto Vuorinen.”

Laila Halme, Muuriantkuri 1931-1991, 2. osa historiategoksesta Tampereen Suomalainen Klubi 100 vuotta, Tampereen Pikakopio 1991.

Klubin johto esimies Raino Vehmaksen (puhumassa vasemmalla) johdolla kävi onnittelemassa Eero Kivelää hänen syntymäpäivänään 18.6.1978 Aitolahdella. Vehmakselta toinen oikealla on johtokunnan puheenjohtaja Unto Lehmusvirta.

Ruutiukot Wienissä pääsiäisenä 2010 Wiener Musikverein konsertissa.

Kuvassa ilmeisesti esitellään ruutimitalia. Esittelemässä Vesa Rinkinen ja Markku Rauhalhti (vas.).

Ruutiukot Killinkosken kirkolla 2017. Kuva Markku Rauhalhti

Ruutiukot ryhmäkuvassa Sacre Coeurin portailla Normandian ja Pariisin matkalla 2004.

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen, 46, valittiin toisen kerran eduskuntaan Tampereen pormestarin paikalta. Siinäkin tehtävässä hän työskenteli toista kertaa.

”Onhan tämä uskomattoman suuri kunnia ja arvotehtävä.”

”L

aaja tehtäväkenttä Ahvenanmaasta kuntiin ja hyvinvointialueisiin sekä valtion hallintoon ja ICT-asioihin on mielettömän kiinnostava ja innostava! Toisaalta valtiovarainministeriössä aloittaminen oli myös tuttua ja hauskaa, olenhan työskennellyt täällä aiemmin valtiosihteerinä. Olo oli heti kotoisa”, hän vastaa kysymykseen milta tuntuu.

Olette ymmärtääkseni aloittaneet ministerin pestinne kuuluvat työt jo kesän aikana. Minkälainen tilanteenne on nyt, kun

eduskunta on juuri aloittanut syysistunto-kautensa?

”Vauhdikas! Olemme laittaneet eteenpäin monia hallituskauden suuria hankkeita, kuten hyvinvointialueiden ohjauksen uudistamisen, aluehallinnon uudistuksen ja kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistuksen sekä valmistelleet normien purkua ja sopimuksellisuuden lisäämistä erilaisten kaupunkien kanssa.”

Teillä molemmilla on vaativa tehtäväkenttä. Mitkä ovat tällä hetkellä ne päällimmäiset tehtävät agendallanne?

”Nuo yllä mainitut uudistukset sekä hyvinvointialueiden ja kuntien taloustilanteeseen liittyvät kysymykset. Taloustilanne aiheuttaa huolta kaikkialla, mutta toisaalta esimerkiksi kunnissa suhtaudutaan innostuneesti vaikkapa normienpurukokeiluun. Uskon, että monissa paikoissa on tällä hetkellä aitoa halua tehdä uudistuksia, ja se on hienoa ja innostavaa.”

Mitä pidätte ykkösasiana, joka teidän täytyy hoitaa maaliin toimikaudellanne?

”Jos niputan asiat yhden sateenvarjon alle, niin rohkea uudistaminen eli näiden tärkei-

Sallan kunnanjohtaja Erkki Parkkinen yhytti kuntaministerin Kuntamarkkinoilla. Kuva Peter Vesterbacka

den julkista hallintoa koskevien uudistusten läpi vieminen. Hankkeet ovat laajoja ja haastavia, mutta ehdottoman välttämättömiä ihmisten ja yritysten palveluiden varmistamiseksi ja sujuvoittamiseksi.”

Olette pirkanmaalaisia ministereitä ja maakunnasta tietysti tulee monenlaistakin toivetta hoidettavista asioista. Minkä tai mitkä asiat nostaisitte esille maakuntamme näkökulmasta?

”Hallitusohjelmassa on lukuisia asioita, jotka vahvistavat myös Pirkanmaata ja esimerkiksi pirkanmaalaisia yrityksiä. Omasta salkustani nostan hyvinvointialueiden ja kuntien uudistukset. Kuulostaa ehkä kuivalta, mutta on erittäin tärkeää päivittää ja kehittää työtä niin sanotusti konepellin alla, jotta julkinen hallinto ja palvelut kantavat ja toimivat tulevaisuudessakin, niin ihmisille kuin yrityksille. Muista aiheista nostaisin etenkin liikennehankkeiden edistämisen. Lisäksi olen kokenut tärkeäksi toimia koulutuksen, TKI-panostusten ja kulttuurin puolesta.”

Hallitus (tai osa siitä) sai pitkin kesää ”rapaa” niskaansa. Onko tilanne nyt rauhoittunut ja näkykö tämä käyty debatti millään lailla työssänne?

”Yhdenvertaisuustiedonanto on nyt hyväksytty. Oma arvomaailmani lähtee siitä, että jokainen ihminen on arvokas enkä missään nimessä hyväksy rasismia, mutta tavallaan olen myös iloinen, että tämä asia on nyt noussut puheenaiheeksi ja hallituksessa olemme sopineet yhteiset keinot yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Näin voimme myös muuttaa asioita ja lisätä yhdenvertaisuutta koko yhteiskunnassa.”

Työministeri Arto Satonen

Arto Satonen, 57, on kesäkuusta lähtien työskennellyt Petteri Orpon hallituksen työministerinä. Työnsä takia hän on nykyisin usein vieraana television ajankohtaisohjelmissa.

”Tuntuu kiireiseltä ja vastuu painaa, mutta työ on mielekästä,” sanoo vuodesta 2003 kokoomuksen kansanedustajana työskennellyt sastamalalainen.

Olette ymmärtääkseni aloittaneet ministerin pestinne kuuluvat työt jo kesän aikana. Minkälainen tilanteenne on nyt, kun eduskunta on juuri aloittanut syysistunto kautensa?

”Ministeriössä töitä on tehty koko kesä ja lakiesityksiä on laitettu vireille. Syksyn aluksi hallitus sai selkeän luottamuslauseen ja nyt voidaan keskittyä budjetin tekköön ja hallitusohjelman toimeenpanoon.”

Entinen pitkäaikainen demarikansanedustaja ja ministeri Jukka Gustafsson (oik.) oli ollut samassa palaverissa ja halusi vielä jutella entisen kollegansa kanssa.

Teillä molemmilla on vaativa tehtäväkenttä. Mitkä ovat tällä hetkellä ne päällimmäiset tehtävät agendallanne?

”Työelämää ja työttömyysturvaa koskevien uudistusten täytäntöönpano. Suomen työllisyysaste on jäänyt jälkeen pohjoismaisesta tasosta ja uusia työpaikkoja on siksi saatava. On lisättävä sekä työn kysyntää, että työn tarjontaa. Se tarkoittaa sitä, että työn pitää aina olla kannattavampaa suhteessa sosiaaliturvaan ja kokoaikatyön pitää olla kannattavaa suhteessa osa-aikatyöhön. Työlainsäädännön päästettävä on suojella työntekijää. Työnantajan riskiä on kuitenkin hieman kohtuullistettava erityisesti pk-yritysten osalta, jotta uusia työpaikkoja syntyy.”

Mitä pidätte ykkösasiana, joka teidän täytyy hoitaa maaliin toimikaudellanne?

”Työelämäreformit, joilla suomalaisen työn kilpailukyky saadaan pohjoismaiselle tasolle. Tärkeimpiä asioita ovat työrauhan vahvistaminen, paikallisen sopimisen edistäminen, vientivetoisen palkkamallin vakiinnuttaminen Ruotsin tapaan ja yksittäiset lakimuutokset, joilla alennetaan työllistämisen kynnyksiä.”

Olette pirkanmaalaisia ministereitä ja maakunnasta tietysti tulee monenlaistakin toivetta hoidettavista asioista. Minkä tai mitkä asiat nostaisitte esille maakuntamme näkökulmasta?

”Liikenneyhteydet ovat tärkeä edunvalvonta-asia. Siellä tärkeimpiä ovat panostukset päärautaan ja sen niin sanottuihin oksiin, jotka tarkoittavat Porin, Jyväskylän, Turun ja Vaasan rataa. Olennaista on parantaa yhteyksiä Helsinkiin kaikkialta Pirkanmaalta. Tieliikenteen puolella tärkein on VT 9 välillä

Tampere-Orivesi, joka on hyvin ruuhkainen ja tarvitsee kiireesti rahoitusta. Kun Tampere kasvaa joka suuntaan niin tarpeita on toki myös valtateillä 3, 11 ja 9:llä myös Turun suuntaan.”

”Koulutuspaikkojen osalta on tärkeää, että Pirkanmaa saa oman osuutensa. Me olemme kasvava maakunta, jossa on paljon omia nuoria ja lisäksi olemme Suomen vetovoimaisin maakunta Suomen sisällä muuttaville. Nämä asiat tulee huomioida koulutuspaikoissa.”

Hallitus (tai osa siitä) sai pitkän kesää ”raappaa” niskaansa. Onko tilanne nyt rauhoittunut ja näkykö tämä käyty debatti millään lailla työssänne?

”Tilanne on rauhoittunut. Aika ajoin keskustelu kävi liian kuumana, vaikka asia onkin erittäin tärkeä. Rasismia ei voi hyväksyä missään nimessä. Toivon, että keskustelussa erotetaan hallituksen linjaukset ja joidenkin ministerien aiemmat lausunnot. Tämä on erityisen tärkeää viestittää Suomessa töissä ja opiskelemissa oleville ulkomaalaisille. Heitä ikääntyvä Suomi tarvitsee jatkossakin.”

Sama kysymys esitettiin molemmille ministereille syyskuun alkupuolella.

SAM Tampere juhlii 75 vuottaan

Suomi-Amerikka seuran Tampereen yhdistys –
tuttavallisemmin SAM Tampere – juhlii 17. marraskuuta
75 vuoden toimintaansa siellä, missä se on perustettukin:
Grand Hotel Tammerissa. Se on viisi vuotta nuorempi
kuin keskellä sotaa perustettu valtakunnallinen toimija.

Suomi-Amerikka seura perustettiin 1.7. 1943 ja Tampereen yhdistys viisi vuotta myöhemmin eli 23.11.1948 Grand Hotel Tammerissa, kertoo yhdistyksen puheenjohtaja **Jaakko Barsk**.

”Helsingissä oli käsittäkseni joukko hel-

sinkiläisiä, jotka olivat vakuuttuneita siitä, että Suomi säilyttää itsenäisyytensä, vaikka meillä oli sota. Erikoistahan tässä on, että me olimme Yhdysvaltojen kanssa taistelulinjojen vastakkaisella puolella,” Barsk sanoo.

”Siitä huolimatta tämä porukka halusi vahvasti osoittaa, että Suomi kuuluu länteen. Se

oli ilmeisesti jonkinlainen vastareaktio Neuvostoliiton suuntaan, että ei tänne niin vain tulla ja me kuulumme läntiseen leiriin eikä suinkaan Neuvostoliiton piiriin.”

Barsk yhdistää alkuvaiheeseen protestihenkä; seura oli niissä oloissa käytännössä lähes maanalainen yhdistys, koska ei sitä kauhean suopeasti silloin katsottu ja sen takia se ei ilmeisesti välittömästi lähtenytäkään muualle. Vuonna 1948 kun se perustettiin Tampereelle ja suunnilleen samoihin aikoihin Turkuun.

”Olosuhteet eivät silloinkaan olleet kovin suotuisat, oli hyvin vahva vasemmistovirtaus ja hyvin matalalla profiililla on jouduttu lähtemään liikkeelle,” Barsk miettii. ”Vahva usko. Oppineistoa, joka oli vahvasti sitä mieltä, että me kuulumme länteen ja halusi myös osoittaa sen.”

VUOSIKYMMENTEN MITTAAN yhdistyksen rooli on Barskin mielestä vaihtunut.

”Tänä päivänä se hyvin voimakkaasti liittyy nuorisoon, opiskelijoihin ja heidän taloudelliseen auttamiseen jenkkeihin pääsyssä ja kesätyöharjoitteluun sekä yleinen vastavuoroisuuden lisääminen,” Barsk arvioi.

”Eli pyritään Suomessa lisäämään suomalaisten ymmärtämystä Amerikasta, sen kulttuurista ja ominaispiirteistä – sehän on sillä tavalla pikkaisen vaikea kokonaisuus, koska se on nimensä mukaisesti liittovaltio, jossa on 50

Puheenjohtaja Jaakko Barsk (vas.) ja Ylen Yhdysvaltain entinen kirjeenvaihtaja Mika Hentunen esitelmätilaisuudessa Tampereen Suomalaisella Klubilla.

osavaltiota. Voisi sanoa, että tietyllä tavalla itenäistä valtiota, joilla on oma lainsäädäntö ja omat parlamentit ja niin edelleen. Liittovaltio hoitaa ulko- ja puolustuspolitiikan ja jotkut tietyt lainsäädännön osa-alueet.”

”Osavaltiot ovat keskenään hyvin erilaisia. Aika paljon on erilaisia säädöksiä. Esimerkkinä vaikkapa ajokortti. Minulla on Texasin ajokortti ja se ei kelpaa kaikissa osavaltioissa. Ajellessa eri osavaltiossa on hyvä tietää vähän liikennesäännöistä, ne eivät ole yksi yhteen joka osavaltiossa.”

Esimerkkinä Barsk kertoo tilanteesta, jossa hän ajeli kerran Washingtonissa pääkaupungissa, haeskellen epätoivoisena parkkipaikkaa. Kadun vastakkaisella puolella vapautui paikka, hän pyöräytti siihen, keula väärään suuntaan (Texasissa hän oli tottunut siihen). Vähän ajan päästä tuli joku sanomaan, että siirrä auto toisin päin, täällä saa sakon, jos parkkeeraa väärin päin.

”Tällaisia pieniä asioita – ja isoja asioita: Esimerkiksi kuolemanrangaistus on vielä voimassa muutamissa osavaltioissa.”

JAAKKO BARSK vieraili Yhdysvalloissa ensimmäisen kerran vuonna 1979 työmatkalla ja kävi 1980-luvulla siellä muutamana kerran. 1990 hänet valittiin kaupalliseksi sihteeriksi Houstoniin Texasiin. ”Silloin me perheen kanssa muutettiin sinne ja meillä meni kuusi vuotta niissä hommissa. Kun tultiin takaisin, niin silloin (1996) tällainen yhdistys, jonka olemassaoloa en muistanut, tuli vastaan.”

”Ajattelin, että kun olen siellä asunut ja pikkaisen tunnen maata, niin kaipa minun täytyy jäseneksi liittyä. Olin sillä tavalla rivijäsen, että en käynyt missään tilaisuuksissa enkä millään tavalla seurannut. Täysin passiivinen. Kun jäin eläkkeelle, joku tuli kysymään olenko jäsen. Heillä oli joku tilaisuus tulossa, missä menin käymään. Vuosikokouksen yhteydessä joku esitelmä.”

Yhteistyötä Tampereen Suomalaisen Klubin kanssa on tietoisesti aktivoitu.

”Meillä on semmoinen ymmärtämys, kun Suomalaisessa Klubissa on paljon meidän jäseniämme ja päinvastoin – että meillä on hyvin samantyyppiset elämäkatsomukset ja arvot: Nämä kaksi organisaatiota hienolla tavalla täydentävät toisiaan. Toisaalta haluamme myös omaa profiiliamme korottaa järjestämällä mahdollisimman korkeatasoisia tilaisuuksia.”

Meillä on vahvoja, tunnettuja esitelmätsi-joita: tunnettuutta ja omaa viestiä viedään ei pelkästään omille jäsenille. Kun arvot kohtaavat, Suomalainen Klubi on itsestään selvä yhteistyökumppani.

Kauppaseuran kanssa kaupallisiin asioihin liittyen tullaan järjestämään vastaavan tyyppisiä tilaisuuksia. ”Pyritään tuomaan lisäarvoa näihin klubeihin ja organisaatioihin.”

Powercats Dream Team viihdytti yhdistyksen järjestämässä Ystävänpäivän tapahtumassa Ratinan kauppakeskussa.

Erkki Salokangas Väinö Linnan aukiolla toukokuussa pidetyllä Mahdollisuuksien torilla.

75 vuotta Amerikkaystävyystoimintaa

VUONNA 1948 SODAT olivat ohi, rauhansopimukset solmittu, liittoutuneiden valvontakomissio oli poistunut hotelli Tornista, mutta YYA-sopimus oli pöydällä. Aikakautta kutsuttiin ”vaaran vuosiksi”. Tampere oli yksi sotakorvaustollisuuden keskuksista, asuntopula oli tiukka, elettiin säännöstelyn aikaa ja ruokakupassa käytiin ostokortin kanssa. Lisäksi maan poliittinen tilanne oli yhä epävarma.

Tällaisena aikana kaupungissa syntyi ajatus Amerikka-ystävyystoiminnan ulottamisesta Tampereelle. Tammikuun 15. päivänä Tampellan diplomi-insinööri **Hans Rosenberg** kutsui Grand Hotel Tammeriin eri yhteiskuntapiirien ja sivistyselämän alojen edustajia. Perustetun suomalais-amerikkalaisen yhdistyksen hallitukseen tuli sodanjälkeisen ajan Tampereelle tutun aseveliakselin väkeä porvareista sosialidemokraateihin.

Paikallinen ystävyystoiminta lähti nopeasti liikkeelle ja parhaimmillaan Tampereen yhdistyksen kuului yli 3 600 jäsentä. Tällä hetkellä jäseniä on runsaat 200.

SAÄNTÖJENSÄ MUKAAN Tampereen yhdistys toimii vastaavana valtakunnallisen liiton paikallisena ystävyysjärjestönä pyrkien lisäämään suomalaisten ja amerikkalaisten yhteisymmärrystä ja kanssakäymistä. Kulttuuri-, tiede- ja opiskelijavaihto ovat toiminnassa keskeisellä sijalla. Järjestö on sitoutumaton eikä pyri vaikuttamaan valtiollisiin asioihin.

Vielä yhdistyksen perustamisaikoina 1940-luvun lopulla Yhdysvallat nähtiin yleisesti maailman vapauden turvana. Yhdessä vuosikymmenten takaisen siirtolaisuuden aiheuttaman sukulaisuudentunteen kanssa tämä oli pitkälti syy, mikä johti Tampereen yhdistyksen toiminnan vilkkauteen heti sen perustamisesta lähtien.

Alkuvuosien toiminnassa vaihtelivat esitelmät, pakinat, matkakuvaukset ja musiikkiesitykset. Tuolle ajalle tyypillisiä olivat myös elokuvaesitykset. Mukana olleet muistelevat värikkäästi, miten filmikeloja vaihdettiin kesken jännittävän dokumentti- tai eloku-

vaesityksen. Yhdistyksellä oli tärkeä rooli kielenopetuksessa ja amerikansuomalaisten ryhmien vierailuissa paikkakunnalle.

Ehkä tunnetuin 1960-luvun alun kielenopettaja oli Melbournen 1956 kisojen moukarinheiton kultamitalisti **Harold Connolly**. Suulähettiläiden Tampere-vierailut olivat samoin aina merkittäviä tapahtumia.

1950-LUVUN ALKUPUOLELLA kaupungintalolla pidetyssä esitelmätilaisuudessa Yhdysvaltain YK-delegaation jäsen Mrs. **Edith Simpson** puhui aiheesta ”*Negro life in America*”. Aikutlaatuinen oli myös Tampereen Työväen Teatterissa englanniksi esitetty Aleksis Kiven

Yhdysvaltain välitön suurlähettiläs **Bonnie McElween-Hunter** otti yleisönsä yhdessä pienten tamperelaisten cowboyden seurassa.

”*Kiblaus*”, jonka näyttelijöinä toimivat Yhdysvaltain lähetystön virkailijat.

Tampereen yhdistys teki urauurtavaa matkailutyötä järjestämällä ryhmämatkan Yhdysvaltoihin. Aamulehden ilmoitus maaliskuussa 1960 oli houkutteleva: ”Huokea USA:n matka. Matka alkaa 16. lokakuuta ja kestää kolme viikkoa. Hinta 77.000 markkaa.

Matkan johtajina toimivat rouva **Aino Paloheimo** ja tehtailija **Viljo Torpo**. Aamulehti ja Kansan lehti olivat lähettäneet valokuvia paikalle ikuistamaan ryhmän lähtöä Keskustorilta Seutulaan kahdella Väinö Paunu Oy:n bussilla. Lento Seutulasta lentoasemalta sveitsiläisen Seven Seas-koneella New Yorkin Idlewildin (nykyisin JFK) kentälle kesti välilaskuina 23 tuntia 30 minuuttia.

VUOSIKYMMENTEN AIKANA Tampereella on järjestetty neljä valtakunnallista *Amerikan Päivät*.

Ensimmäiset heti yhdistyksen perustamisen jälkeen 1949. Hotelli Tammerin juhlatanssiaisten lisäksi ohjelmaan kuuluivat nuorisotanssiaiset Työväentalon konserttisalissa sekä VPK:n talolla. Pääjuhla järjestettiin kaupungintalolla, missä juhlapuheen piti vuorineuvos **R. Erik Serlachius**.

Tampereen kaupunginorkesterin solistina esiintyi **Kirsti Hammarberg-Salmelin** ja lausuntaa esitti **Ella Eronen**, joka oli juuri palannut Yhdysvaltoihin tekemältään kiertueelta. Tampereen molemmat teatterit olivat päivien ajaksi järjestäneet ohjelmistoonsa amerikkalaisia näytelmiä. Samoin elokuvateatterit esittivät tavallista runsaammin amerikkalaisia filmejä.

Sisällöltään ja osallistujamäärältään mittavimmat Amerikan Päivät pidettiin kuumalla kuusikymmentäluvulla 1968. Tampereen Yliopiston täpötäydessä juhlasalissa pidetyssä pääjuhlassa puheenvuoroja käyttivät muun muassa toimitusjohtaja **Johan Nykopp**, Suomi-Amerikka yhdistysten liiton puheenjohtaja, kouluneuvos **Jussi Saukkonen** sekä Tampereen yhdistyksen puheenjohtaja diplomi-insinööri **Juho Tuomikoski**.

Yhdysvaltain suurlähetystön avustuksella päivien kunniavieraksi ja pääpuhujaksi oli saatu entinen suurlähettiläs, tiedemies ja kirjailija **George Frost Kennan**. Hän oli huipput diplomaatti, jolla oli aikanaan keskeinen osa USA:n kylmän sodan ajan politiikassa.

Kennan käsitteli juhlapuheessaan USA:n tuon ajan suuria kriisejä. Hän otti puheeksi myös kuluvaan elokuun 21. päivän eli Tšekkoslovakiassa miehityksen. Tamperelaiselle juhlayleisölle osoitetut sanat jäivät kaikkien mieleen:

”Tällaisena aikana tarvitsemme erityisen kipeästi ystäviemme myötätuntoa ja luottamusta. Emme esitä millekään maalle varauksettomampia onnentoivotuksia kuin Suomelle. Tiedämme jotain historiastanne, vaikeuksistanne ja ponnisteluistanne, Olemme kaikki ihailleet rohkeutta, päättäväisyyttä ja itsenäisyyden henkeä, jolla Suomen kansa on monien vaikeuksien keskellä kamppailut ankaraa luontoa vastaan näillä pohjoisilla

Ministeri George F. Kennan sekä suurlähettiläs Tyler Thompson puolisoineen Pispalan harjulla oppaamaan Unto Salmi.

leveysasteilla, kehittänyt talouttaan ja luottanut kansallista elämäänsä. Annamme suuren arvon panokselle, jonka Suomi on antanut aikamme kulttuuriin ja sivistyselämään. Toivomme teidän säilyttävän ystävälliset ja molemminpuolista hyötyä tuottavat suhteet naapureihinne. Vakuutan, että ystävyytemme ei koskaan ole esteenä niiden ylläpitämiselle. Toivotamme teille rikasta ja rauhallista elämää kansallisten ihanteidenne toteuttamisessa”.

Viikonvaihteen tilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 3 000 henkeä. Päivien päätteeksi vieraat saivat nauttia toimitusjohtaja **Jussi Linkosuon** järjestämästä pirteästä ”*Spareribs Picnic*” puutarhajuhlusta Näsinkallion puistossa. Musiikista huolehti **Paavo Raninen** Brass Band sekä Tampereen työväenyhdistyksen soittokunta. Paikalla olleet muistelivat miten soittajien ”*My Old Kentucky Home*” sai piknikvän hyräilemään sävelten mukana.

KOLMANNET AMERIKAN PÄIVÄT toteutettiin koko viikon mittaisina 1987 samaan aikaan Tampereen Kukkaisviikkojen ja Teatterikesän kanssa. Tampereen kauppakamari ja Tampereen Suomi-Amerikka yhdistys järjestivät yhdessä Amerikan kaupan päivän Hotelli Rosendahlissa Pyynikin harjun vehmaissa maisemissa.

Puhujina muun muassa ulkomaankauppa-ministeri **Pertti Salolainen**, tohtori **Walter Goldstein** State University of Albanysta, kaupallinen neuvos **Lawrence E. Butler** USA:n suurlähetystöstä sekä pankinjohtaja **Robin Ahlström** American Scandinavian Banking Corporationista/ Union Bank of

Professori Pekka Ahtiala jututtamassa rouva Heli Suomista ja vuorineuvos Paavo V. Suomista yhdistyksen 60-vuotisjuhlassa.

Finlandista New Yorkista. Päivillä oli iloinen ilme. Aamun avausta piristi sinitakkisten paraatityttöjen näyttävä marssi pitkin pääkatua Keskustorille.

Torilla tervehdyspuheen piti kaupunginjohtaja **Jarmo Rantanen** seurassaan Tampereen ystävyyskaupungin Syracusen kaupunginjohtaja **Thomas G. Young**. Puheiden jälkeen siirryttiin barbequelle Vanhan kirjastotalon puistoon, missä paikalla oli myös Tampereelta Arizonaan 40 vuotta aiemmin muuttanut **Lauri Salonpuro**. Branderin barbeque maittoi rinnan ”vanhan rakkauden” eli Tapolan mustan makkaran kanssa.

Tämän vuosituuhannen puolella järjestetyt neljännet Amerikan Päivät täyttivät helteisen kaupungin keskustan 2002. Suomen ja USA:n liput liehuivat, paraatikulkuessa näkyi stetosoneihin, bootseihin ja sini-puna-valkoiisiin asusteisiin sonnustautunutta väkeä. Ilveksen ja Tapparannan cheerleaderit heiluttivat vauhdikkaasti huiskiaan Hämeenkadun musiikin tahdissa.

Päivät avasi ja kaupungin vastaanottoa emännöi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Sirkka Merikoski**. Hän kiitteli puheessaan Suomi-Amerikka yhdistyksen työtä muun muassa kulttuurivaihdon parissa. Helsinkiä edustivat liiton puheenjohtaja vuorineuvos **Martin Saarikangas** ja toiminnanjohtaja

Yhdistyksen matkaseurue Seutulassa nousemassa Seven Seas-yhtiön koneeseen 1960.

Laura Noreila sekä USA:n suurlähetystöstä suurlähettiläs **Bonnie McElveen-Hunter**. Pirkanpojat-kuoro **Jussi Kaurasen** johdolla lauloi reippaasti ja tunteella ”*Let there be Peace in Earth*”. Paikalla olijatkin yhtyivät molempien maiden kansallislauluihin.

SUURI JOUKKO tamperelaisia on vuosien ja vuosikymmenten mittaan toiminut aktiivisesti mukana paikallisen, nykyisin SAM Tampere lyhenteisen yhdistyksen toiminnassa. Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja 1948-53 Hans Rosenberg muutti latvialaissyntyisen vaimonsa kanssa Yhdysvaltoihin.

Yhdistyksen Grand Old Maniksi voitaneen hyvin kutsua 1950-, 1960- ja 1970-luvuilla kolmeen eri otteeseen yhdistyksen puheenjohtajuutta hoitanutta ekonomi **Unto Salmea**. Vastaavasti yhdistyksen myöhempien vuosien vaikuttajaladyn titteli kuuluu itseoikeutetusti toimitusjohtaja **Helena Sil-**

verbergille. Hän johti Tampereen yhdistystä 1986-2002. 75-juhlavuoden puheenjohtajana toimii diplomi-insinööri **Jaakko Barsk**.

2000-luvulla yhteistyö Tampereen Suomalaisen klubin kanssa tiivistyi. Klubin ja Amerikka yhdistyksen keskinäisestä läheisyydestä kertoo jo se, että monet yhdistyksen puheenjohtajat ovat olleet aktiivisia klubin jäseniä. Jaakko Barskin ohella aikaisemmista yhdistyksen puheenjohtajista klubiin jäsenistöön ovat kuuluneet muun muassa **Heimo Vaastie, Keijo Lehtonen, Matti Höyssä, Timo Toivonen, Pipsa Suominen** sekä **Jukka Mäkelä**.

YSTÄVYYSTOIMINNAN LUONNE on vuosikymmenten aikana muuttunut. Sukulaisuussuhteiden ohella kulttuuri-, tiede- opiskelija- ja nuorisovaihto ovat säilyneet ja vahvistuneet. Uutena asiana maiden yli satavuotiaisiin suhteisiin on tullut turvallisuuspolitiikka. mikä on paikallisesti näkynyt myös klubin ja yhdistyksen yhteisten esitelmätilaisuuksien teemoissa. Erityisesti 2000-luvulla useimmat yhdistyksen tilaisuudet onkin toteutettu Suomalaisen klubin Marskin salissa.

Yhdistyksen 60-vuotisjuhlat pidettiin klubin tiloissa 2008. Illan yhtenä ohjelma-merona **Anthony Kingin** ja **Scott Brownin** lennokkailla Broadway-musikaalisävelmiä **Seppo Mäen** ja **Aku Sajakorven** esittämienä. Liitto järjesti vuosikymmeniä valtakunnallisia Amerikka-aiheisia kirjoituskilpailuja.

Juhlatilaisuudessa palkittiin huipputasoisien amerikkalaisen kirjoituskilpailun Tampereen menestyneet Klassillisen lyseon **Lauri Sippola** ja Sammon keskuslukion **Jammu Jokinen**. Tilaisuuden juhlaesitelmän piti Tampereen yliopiston kansanvälisen talouden professori **Pekka Ahtiala**. Hän oli tehnyt tohtorinväitöskirjansa Harvardin yliopistossa ja työskennellyt siellä sitä ennen **James S. Duesenberyn** oppilaana ja assistenttina. Yliopistouran ohessa Ahtiala on toiminut asiantuntijana useissa kansanvälisissä työryhmissä aina taloustieteen Nobelin ehdollepanokomiteasta Maailmanpankkiin ja joidenkin valtioiden hallitusten asiantuntijatehtäviin asti.

Vuonna 2019 juhliittiin Suomen ja USA:n 100 vuotisia diplomaattisuhteita. Klubilla oli aiheesta Turun yliopiston professori **Vesa Vareksen** pitämä esitelmätilaisuus otsikolla ”Woodrow Wilsonista Donald Trumpiin” kommentaattorina muun uassa toimittaja, tietokirjailija Matti Mörttinen.

Kevät 2023 huipentui Natoon liittymishuhtikuussa Ulkopoliittisen instituutin johtajan, tohtori **Mika Aaltolan** esitelmään aiheesta ”Yhdysvaltain globaali rooli ja sota Euroopassa”. Marskin salissa paikalla noin 150 SAM Tampereen ja Tampereen suomalaisen klubin jäsentä. Esitelmä oli osa SAM Tampereen 75 juhlavuotta.

Mikko Turunen
Esimies

Tunne myyttisi

KUN KATSOMME suomalaisuuden juuria, jää tunnetun historian ja oman kielen varjoon usein suomalainen mytologia. Se kuitenkin heijastelee varhaista, ehkä alkuperäisintä suomalaista maailmankuvaa ja käsitystä todellisuudesta. Romantiikan aikaan 1800-luvulla oletettiin, että silloin suosiossa ollut ajatus ”kansanluonteesta” on suoraan johdettavissa myyteistä ja kansanperinteestä, joiden ajateltiin vilpittömästi ja alkuvoimaisesti kuvaavan ”kansakunnan sielua”. Vaikka näin ei enää ajatella, mytologia tarjoaa silti kiehtovan ajatusmallin ja heijastelee jossain määrin suomalaisiksi koettua mentaliteettia – etenkin jos vertailemme sitä muiden kansojen vanhoihin myytteihin.

Myytti on arkijärjen ylittäviä ilmiöitä selittävä tarina tai logiikka, joka tarjoaa yhteisen ymmärryksen todellisuudelle. Esimerkiksi käy linnunrata: sehän on pohjois-eteläsuuntainen tähtivana, joka johtuu siitä, että katsomme litteän kierteisgalaksimme keskustaa kohti täältä linnunradan reunalta. Näin kaukana toisistaan olevat tähdet näyttävät olevan lähekkään ja muodostavan linjan. Esi-isämme eivät kosmoksen rakenteesta tienneet, vaan päättelivät, että linnunrata auttaa muuttolintuja löytämään reitin etelästä pohjoiseen ja takaisin. Myyttinen selitysmalli on kivettyntyn kieleen linnunrata-sanana, samoin kuin kreikkalaisen mytologian selitysmalli on monen eurooppalaisen kielen maitotien (*milky way* = linnunrata) taustalla.

MYTOLOGISET OLENNOT kansoittavat luontoa ja ihmisen maailmaa. Suomalaisessa luonnossa on niin haltioita, hiisiä kuin maahisiakin, ja ne ilmenevät ja käyttäytyvät eri tavoin kuin muiden kansojen vastaavat olennot. Kotipiirissä on esimerkiksi riihi- ja saunatonnttuja, joita ei tule sekoittaa tonttuleikkien tai joulun hiippalakkeihin. Myös luonnonilmiöiden syyt ja mekanismit sekä psyyken rekisterit saavat uskottavan (joskaan ei tieteellisen) selityksen myyteissä. Tämä myös määrittää, miten erilaisia asioita kohdataan: metsänpeittoon, erilaiseen liminaalitilaan, saattaa joutua niin ihminen kuin eläinkin. On lohdullisempaa ajatella, että palaamatta jäänyt jatkaa olemistaan aistihavaintojen ulkopuolella mutta läsnä, kuin kohdata ajatus pysyvistä menetyksestä, jonka syytä ei tiedetä.

Monesti mytologiat kiteytyvät uskonnoiksi ja jäsentyvät

pyhien kirjoitusten kaanoneiksi. Sellaisenaankin ne edustavat muinaisuskon ajattelumalleja. Maailman synty ja oletukset kuolemanjälkeisestä sekä kosmoksen jäsentyminen ovat kysymyksiä, joihin sekä myytit että uskonnot vastaavat. Uususkontoihin luettavassa suomenuskossa (mm. Karhun kansa) hengellinen pohja lepää itämerensuomalaisessa kansanuskossa, jota on sitten tulkittu ja sovitettu. Vaikka sinällään kekrit ja helajuhlat viittaavat mytologiaan, on alkuperäinen yhteys katkennut ja sisällöt saattavat poiketa niistä, joita tutkijat ovat mytologiasta tunnistaneeet.

MONIPUOLISUUDESSAAN ja omaperäisyydessään kiinnostava mytologiamme on erityinen myös siksi, että se ehdittiin suurelta osin tallentaa, ennen kuin se katosi ihmisten arjesta. Varhaisia muistiinpanoja on **Christfried Gananderin** vuonna 1789 julkaisema *Mythologia Fennica*, joka on aakkosellinen hakemisto – se ei siis sisällä tarinoita tai mytologisia elementtejä kontekstissaan. Esitteleviä ja selittäviä teoksia on ilmestynyt erilaisilla painotuksilla. Informatiivisia sekä innostavia ovat esimerkiksi **Onni Okkosen**, **Uno Harvan**, **Juha Pentikäisen** ja **Kaarle Krohnin** monet tarkastelut. Kattavia ensiaskeleita voi ottaa **Anna-Leena Siikalan** *Itämerensuomalainen mytologian* (2013) tai alan klassikon, **Martti Haavion** *Suomalaisen mytologian* (1967) johdattelimina.

Suomalaisuuden historia on myös tajunnallista, uskomuksellista ja tarinallista. Siksi kansallinen itseyemmäryys saa sisältöjään myös varhaisesta maailmankuvasta versoavan mytologian ja sen tulkintojen jatkumosta – olivat ne sitten todistusvoimansa menettäneitä uskomuksia tai esi-isien omaperäisen tarinamailman kurottumista nykyhetkeen.

ALEXANDER STUBB

TASAVALLAN PRESIDENTIKSI

Ulkopolitiikan
ammattilainen.

Tule mukaan Alexin tiimiin!

alexstubb.fi

Hämeen Kaivin Oy

HYÖTYAJONEUVOT

- Kuorma-autot - Pakettiautot
- Maanrakennuskoneet
- Alan tarvikkeet

VARASTOSSA OLEVAT AUTOT JA KONEET:

www.lielahdenautokeskus.fi

MAAHANTUONTI, MYYNTI, VAIHTO JA HUOLTO

LUOTETTAVAA PALVELUA PITKÄAIKAISELLA KOKEMUKSELLA

LIELAHDEN AUTOKESKUS Oy

Turvesuonkatu 16 • 33400 TAMPERE

Puh 03-3465566 • 0400832856 • Fax : 03-3465245 • e-mail: mikko@lielahdenautokeskus.fi

Käyrätorvikvartetti Miska Miettunen, Mika Paajanen, Marian Strandenius ja Ville Hiilivirta esittivät serenadeja sekä musiikillisia tervehdyksiä Suomesta ja Saksasta Väinö Linnan aukiolla.

Vanhan kaupungin juhla suuntaa 1920-luvulle

Vanhan kaupungin juhlaa vietettiin toisena vuotena peräkkäin. Konserttimiljöinä elokuun alussa toimivat useat ikoniset historialliset kohteet, kuten Pyykinlinna tai Aleksanterin kirkko.

”Taiteellisesti kaikki konsertit onnistuivat hyvin ja tunnelma oli just niin kuin ajattelin,” summaa tapahtuman taiteellinen johtaja **Helena Hiilivirta**.

Kuudessa konsertissa esiintyi yhteensä 49 muusikkoa, 12 hengen kamarikuoro sekä kaksi luennoitsijaa. Osa taiteilijoista tuli Pirkanmaalta, osa muualta Suomesta sekä ulkomailta. Kahdessa ensimmäisessä konsertissa kuultiin luennot, joissa käsiteltiin kaupungin arkkitehtuurin kehitystä sekä Napoleonin, Beethovenin ja Suomen suhteita.

”Ensimmäinen konserttihan oli loppuunmyyty siellä Pyykinlinnassa, muissa konserteissa olisi saanut olla enemmän väkeä. En tiedä mikä siinä sitten oli – onko vaan niin paljon tapahtumia koko ajan vai onko mulla liian korkeat odotukset. Mutta vähän jäätin viimekesäisestä tilanteesta.”

Tampere Filharmonian intendentin virasta kahdestikin eläköitynyt Hiilivirta kertoo, että ensi vuodeksikin ollaan suunnittelemassa juhlaa. Hänen mielestään markkinointiin täytyy yksinkertaisesti satsata vaan enemmän.

”Sosiaalisessa mediassa varmastikin tiedettiin asiasta ja tykättiin postauksista paljonkin ja näin, mutta se ei sitten aktivoitunut konsertteihin tulemiseen,” Hiilivirta pohtii. ”Kyllä minä uskon, että kannattaa ainakin vielä kerran tehdä tämä juhla, katsotaan sitten miten käy.”

JUHLIEN RAKENNE oli samanlainen kuin ensimmäiselläkin kerralla: ”Viikonloppu alkoi torstaina ja ohjelmassa oli yhtä monta konserttia kuin viime vuonna eli kuusi konserttia, joista yhteen oli vapaa pääsy.”

Ilmaistapahtuma pidettiin Väinö Linnan aukiolla ja sellainen tarvitaan Hiilivirran mielestä varmasti jatkossakin.

”Mitä musiikkia se on ja minkälainen äänentoisto tarvitaan (se ei ihan onnistunut se kuulutusäänentoisto, se oli vähän liian kevyt versio). Mutta tämmöinen – miten sen nyt sanoisin – kaiken kansan tapahtuma varmasti tarvitaan,” hän arvioi.

”Muuten meillähän oli viime vuonna siellä G Livelabissa **Aili Ikosen** konsertti ja voi olla, että ensi kesäksi tarvitaan myös joku laajempaa yleisöä houkutteleva tilaisuus. Uskallanko minä nyt sanoa, että kevyempää musiikkia.”

”Mutta tämän tarkoitushan on olla niin kuin klassisen musiikin ja historiallentojen tapahtuma, nimenomaan vastapainona sille

Vanhan kaupungin juhlan taiteellinen johtaja Helena Hiilivirta.

valtavalle kevyen musiikin, rock- ja pop-musiikin tarjonnalle, mitä Tampereella on. Siitä periaatteesta ei haluta tinkiä kuitenkaan.”

Helena Hiilivirran mukaan historialluennot ovat olleet pidettyjä ja hänestä näyttää kesäfestivaaleilla ja muutenkin ehkä musiikkielämässä olevan yleistymässä, että musiikkiin lisätään muita elementtejä. Ja konsertteihin. Pelkkä sanaton konserttiesiintyminen on saanut tuekseen milloin mitään – tanssia ja kuvataidetta – ja Vanhan kaupungin juhlan tapauksessaan historiaesitelmiä.

”Ensi kesän ohjelma on muhimassa jo. Ehkä katseet kääntyvät tuonne 1920-lukuun. Iloiseen 20-lukuun. Siellä on paljon ammennettavaa ja monenlaista. Saa nyt nähdä mitä kautta sitä lähestyy – todennäköisesti useampaakin kautta. Mutta sitä 20-lukua minä nyt rupean tutkimaan tarkemmin sekä klassisen musiikin että aatehistorian kannalta ynnä muun yleisen yhteiskunnallisen kehityksen kannalta.”

”Siitä on sata vuotta. Aletaan olla keskellä

2020-lukua, ehkä se on juuri sopiva kohta.”

Tampereella on todella paljon tapahtumia, tarjonta on suorastaan hurjaa.

”Se on just näin. Meiltähän edellisenä vuonna toivottiin, että meillä olisi myöskin sarjalippu näihin konsertteihin. Ja se olikin ja sitä myytiinkin. Yksi palaute oli, kun se käsitti kaikki neljä konserttia torstai-perjantai-luantai-sunnuntai, että se oli aika iso paukku. Että jaksaa ne kaikki peräkkäisinä päivinä, vaikka ne yksittäisinä tapahtumina ovat mielenkiintoisia. Sitä täytyy nyt vähän kehittää.”

”Mutta niin kuin sanottu, se erilaisuuden korostaminen ehkä tässä on tärkeintä sitten. Että tehdään sellaista, mitä muut eivät tee.”

”Markkinointi on tärkeää, koska kilpailu on kovaa. Täytyy löytää erilaisia tapoja markkinoida. Suoraan sanottuna lehti-ilmoitukset ovat hirvittävän kalliita ja some-markkinointiakin täytyy tehdä varmaan monipuolisemmin jatkossa. Mutta kaikkiaan sosiaalinen media ei tavoita. Jos haluaa monenlaista yleisöä, siihen täytyy nyt panostaa.”

Taiteilija poseeraa teostensa keskellä.

Juha Veli Jokisen kuvat

Konkaritoimittaja **Juha Veli Jokisen** (s. 1957) ensiesiintyminen kuvataiteilijana Tampereen Suomalaisen

Klubin Pyynikki-kabinetissa kiinnosti melkoista joukkoa kutsuvieraita. Ilmassa oli jopa pientä julkishenkeä, sillä avajaisista notee-

rattiin yllättäen jopa laulavin kommentein tv-ruudusta tuttu **Jorma Pulkkinen** – Jokisen vanha työkaveri Maikkarista – sekä Aamulehden eläköitynyt uutispäätoimittaja **Jorma Pokkinen**.

Jokisen suvun vanhan, tuhopoltossa tuhoutuneen huvilan saunamökillä – hänen ateljeessaan - Alasjärven rannalla huhtikuun ja elokuun välillä syntyneet värikkäät, pääosin akryylimaalaukset, merkitsevät tekijälleen selvästi hyvin paljon. Hänen sisarensa saa todistaa tilaisuudessa piirtämisen kulkeneen hänen mukanaan koko elämän ajan. Todella merkitsevään rooliin ne ovat nousseet etenkin viime vuosina.

Tamperelaisen antaumusta kuvataiteelle on todistamassa myös Pispalassa asuva taidemaalari **Tarmo Paunu** (s. 1971), jonka ekspressiivisen taiteen kurssille Jokinen osallistui.

Mediamiehet porinoilla: Jorma Pulkkinen (vas.) ja Jorma Pokkinen vaihtoivat avajaisissa kuulumisia. Myös Tytti Mäkelä (toinen vas.) tunnetaan sekä Tampereen että Oulun mediamaailmasta.

Alex kävi täällä

Kokoomuksen presidenttiehdokas Alexander Stubb vieraili klubilla vaalikiertueellaan. Puheenjohtaja Pasi-Heikki Rannisto esitteli ehdokkaan (yläkuva), jota kuulemaan ehätti melkoinen joukko klubilaisia ja muutakin väkeä.

Klubinaiset demokratian ytimessä

Puheenjohtaja Heidi Keso kiittelee ministeri Anna-Kaisaa.

Kauuniina lokakuun alun päivänä bussillinen Klubinaisia lähestyy Vanajanlinnaa, tuota komeata entistä metsästysmajaa. Olemme matkalla Eduskuntaan, jonne Klubimme jäsen, Kunta- ja elinkeinoministeri Anna-Kaisa Ikonen on meidät kutsunut. On ruokailupysähdyksen aika Vanajanlinnan ravintolan kartanomaisissa puitteissa.

Perillä komea, järkälemäinen Eduskuntatalo ottaa tamperelaiset vieraansa vastaan sivuovesta, jonka jälkeen meidät laukkuinemme läpivalaistaan. Kiirehdimme lehtereille, täysistunto, tuo ajankohtaisen poliittisen keskustelun areena on jo alkanut. Täysympyrän muotoinen istuntosali tekee vaikutuksen. Sen mahtava kupoli, jonka kattoikkunasta luonnonvaloa saadaan saliin, on vaikuttava. Juhlavaa tunnelmaa luovat myös Wäinö Aaltonen muovailemat alastomat, kullatut vartaloahmot, tutun oloiset Hämeensiltaa ylittäneelle. Kovin tuttuja ovat myös monet henkilöt niin salin oikealla kuin vasemmalla. Tuossa Maria Guzenina kohentaa asusteitaan, Antti Kurvinen hypähtää paikaltaan ja menee sanalle pari penkkiriviä taemmaksi. Ben Zyskovicz istuskelee rennosti, mutta tarkkaillen niin kuin tämän eduskunnan pitkäaikaisimman edustajan kuuluukin. On Maailman Opettajien Päivä ja se kirjoittaa monenlaisia puheenvuoroja sen ammattikunnan olojen

Klubinaiset ihalemassa eduskuntarakennuksen upeita yksityiskohtia

kohentamiseksi sekä laadukkaan opetuksen takaamiseksi. Moni kansanedustaja kertoo olevansa taustaltaan opettaja, ovat siis totuneita puhetyöläisiä. Hieman koululuokkaa istuntosali välillä muistuttaakin innokkaiden välihuutelijoiden ansiosta. Mutta kesken istunnon poistuessaan edustajat pysähtyvät ovelle ja kumartavat tyylikkäästi puhemiehen suuntaan.

Täysistunnon loputtua kiertelemme upeaksi kunnostetussa rakennuksessa, materiaalit ovat parasta mitä ajatella saattaa. Hilpeyttä herättää kaikkien muistama erikoisuus, pysähtymättä seilaava oveton paternosterhissi, myös "herrahissinä" tunnettu. Tästä päivästä ja sen ongelmista muistuttaa ikkunan takana näkyvä ja kuuluva, ison opiskelijajoukon muodostama mielenosoitus.

Anna-Kaisa Ikonen liittyy kahvittelevaan joukkoomme palattuaan Oulusta ja Vaasasta. Rennosti, hymyillen ja ilmiselvästi asiastaan nauttien hän kertoo meille viimeisimpiä vastualueensa uutisia. Hallintopolitiikka, kunta-asiat ja nyt uusimpana hyvinvointialueet eivät ole helpoimpia eivätkä kiitollisimpia tehtäväkenttiä. Mutta Anna-Kaisan tarttuva innostus, jopa intohimo asioihin saa odotamaan loistavia tuloksia. Illan hämärtyessä lähdemme kohti bussia, mutta Anna-Kaisa huikkaa, että täytyy mennä vielä Petteriä tapaamaan. Kyllä meidän ministerimme täysiä työpäiviä urakoivat.

Rapullinen iloisia tamperelaisia.

TAMPEREEN SUOMALAINEN KLUBI RY

Puutarhakatu 13, 33210 Tampere
www.tampereensuomalainenklubi.fi

KLUBIN JOHTOKUNTA

- **Johtokunnan puheenjohtaja**
hallintotieteiden tohtori Pasi-Heikki Rannisto,
pasi-heikki.rannisto@tuni.fi
- **Johtokunnan varapuheenjohtaja**
FT Viivi Villa-Nuottajärvi, viivi@nuottajarvi.com
- **Klubin esimies**
FT Mikko Turunen, mikko.j.turunen@gmail.com
- **Klubin varaesimies**
toimittaja Arto Murtovaara, arto.murtovaara@pp.inet.fi

JOHTOKUNNAN MUUT JÄSENET

Valokuvaaja Otso Kaihlanen, kauppatieteiden maisteri
Jyrki Penttinen, kiinteistöneuvos Ilkka Saarinen,
opetusneuvos Jukka Sola, varatuomari Riitta Sommarberg,
dosentti Heidi Keso

JOHTOKUNNAN SIHTEERI

Viestintäkonsultti Milla Anttila, 040 547 2005, anttilan.milla@gmail.com

TOIMIKUNTIEN PUHEENJOHTAJAT

Biljardikerho Veijo Pitkänen, veijo.pitkanen@patenttimies.fi	Kirjanmerkkikerho Mikko Turunen, mikko.j.turunen@gmail.com
Gastronominen kerho Eeva-Kaisa Mäkinen, eevakaisa.makinen@gmail.com	Kirkkovenekerho Timo Tulosmaa, timo.tulosmaa@outlook.com
Golfkerho Jorma Salovaara, jorma.salovaara@kolumbus.fi	Klubinaiset Heidi Keso, heidi.keso@empiros.fi
Keskiviikkokerho Seppo Leskinen, savusepe@gmail.com	Maanpuolustuskerho Kalervo Sipi, kalesipi@tpnet.fi
Juhlatoimikunta Satu Rannisto, satu.rannisto@sarastus.fi	Ruutiukot Jukka Sola, jukka.sola@elisanet.fi
	Tiede- ja teknologiakerho Viivi Villa-Nuottajärvi, viivi@nuottajarvi.com

TYÖRYHMIEN PUHEENJOHTAJAT

● Hallinto- ja taloustyöryhmä Ilkka Saarinen, ilkka.saarinen@iisoy.fi	● Tiedotustyöryhmä Arto Murtovaara, arto.murtovaara@pp.inet.fi
● Jäsentyöryhmä Jorma Salovaara, jormasalovaara@kolumbus.fi	● Tulevaisuustyöryhmä Pasi-Heikki Rannisto, pasi-heikki.rannisto@tuni.fi
● Ohjelmatyöryhmä Mikko Turunen, mikko.j.turunen@gmail.com	

JÄSENREKISTERI

Sointu Lanki, 0400 684 416,
jasenrekisteri@tampereensuomalainenklubi.fi

KLUBIN TALOUDENHOITAJA

Ritva Tiainen, 050 376 0597, ritva.tiainen@apunatar.fi

RAVINTOLA

Ravintola Lilia, 050 363 9905,
ravintola@ravintolalilia.fi

Klubitapahtumia:

Vierailimme Helsingin Suomalaisen Klubin 147 vuotisjuhlassa, joka toteutettiin kutsuseminaarina 25.4.2023. Kuvassa puheenjohtaja Pasi-Heikki Rannisto.

Kuvassa vasemmalta: Mikko Turunen, Pasi-Heikki Rannisto, Viivi Villa-Nuottajärvi, Helsingin Suomalaisen Klubin puheenjohtaja Raimo Ilveskero, Milla Anttila, HSK:n johtokunnan jäsen Hans Purola.

Emil Aaltosen museon johtaja Mika Törmä (kesk.) luovutti kauppaneuvos Aaltosta esittävän rintakuvan Ritva Tiaiselle ja Pasi-Heikki Rannistolle. Kuva Arto Murtovaara

KÄSIKIRJOITUS

STEVEN
BERKOFF

27.

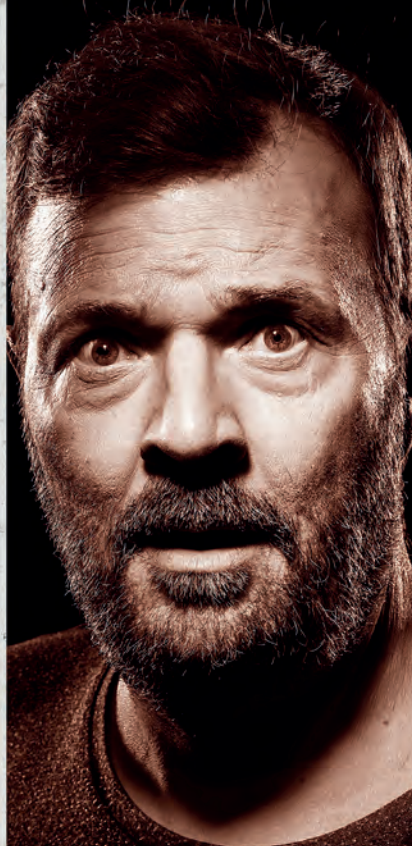
PILVI
HÄMÄLÄINEN

ENSI-ILTA
27.1.2024

OHJAUS

MARIKA
VAPAAVUORI

01.

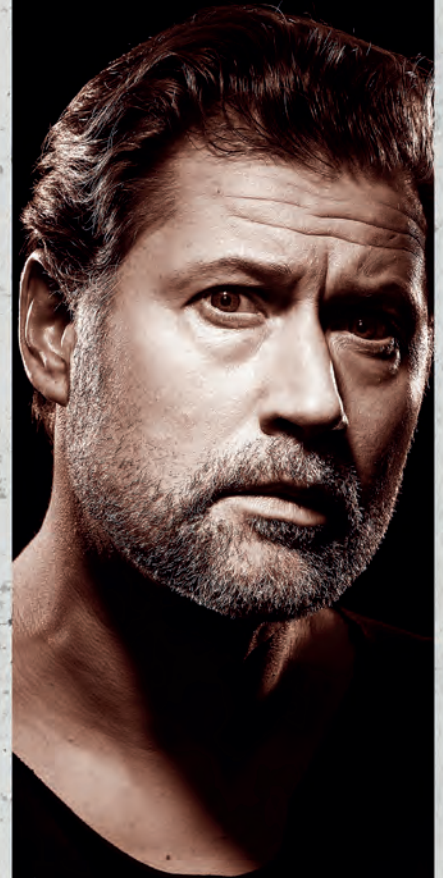

TOMMI
RAITOLEHTO

KOMEDIA
TEATTERI

2024

LARI
HALME

MULKOILIJAT

KIUSALLINEN KOMEDIA

Tampereen Komediateatteri

Lapintie 3a, 33100 Tampere

puh. 0207 288 388

komediateatteri.fi

lippu.fi⁺

